

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

2025–2029

Gymnázium, Havířov-Město, Komenského 2, příspěvková organizace

Školní preventivní strategie je dlouhodobým a základním dokumentem školy, který systematicky plánuje a koordinuje aktivity zaměřené na prevenci rizikového chování žáků na období 2025-2029. Jejím cílem je vytvářet bezpečné, podpůrné a zdravé školní prostředí, ve kterém se žáci mohou rozvíjet nejen po stránce vzdělávací, ale i osobnostní a sociální. Strategie vychází z aktuálních potřeb školy, legislativních požadavků a metodických doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Tento dokument je nejen nástrojem pro školního metodika prevence, ale také oporou pro celý pedagogický sbor. Umožňuje škole reagovat na konkrétní výzvy, jako jsou šikana, závislosti, kybernetická rizika či duševní obtíže žáků, a zároveň podporuje pozitivní vztahy, spolupráci a otevřenou komunikaci. Slouží také jako podklad pro tvorbu Minimálního preventivního programu (MPP) a je v souladu se školním vzdělávacím programem (ŠVP), jehož cíle a hodnoty pomáhá naplňovat.

Charakteristika školy

Gymnázium, Havířov-Město, Komenského 2, příspěvková organizace je střední škola s dlouholetou tradicí, která se nachází v klidné části centra města Havířova, nedaleko Kulturního domu Petra Bezruče. Škola je obklopena zelení, což přispívá k příjemnému a bezpečnému prostředí pro vzdělávání. Díky své poloze má výborné dopravní spojení nejen ze samotného Havířova, ale i z jeho okrajových částí a okolních obcí.

Škola nabízí čtyřleté i osmileté gymnaziální vzdělávání. V současnosti má celkem 14 tříd s 406 žáky, z toho:

- 4 třídy nižšího stupně gymnázia (prima–kvarta) s 117 žáky,
- 10 tříd vyššího stupně gymnázia (kvinta–oktáva, 1.–4. ročník) s 289 žáky.

Preventivní činnost na škole je zajišťována školním poradenským pracovištěm, jehož součástí jsou:

- Školní metodikové prevence: Mgr. Adam Supík (supik@gkh.cz) a Mgr. Ondřej Kolenko (kolenko@gkh.cz),
- Výchovní poradce: Mgr. Aleš Chupáč (chupac@gkh.cz),
- Školní psycholožka: Mgr. Barbora Višvaderová (psycholog@gkh.cz).

Školu vede Mgr. Monika Bouchalová, ředitelka školy. Zřizovatelem školy je Moravskoslezský kraj, se sídlem na adrese 28. října 117, 702 18 Ostrava.

Analýza současného stavu

Preventivní činnost na Gymnáziu, Havířov-Město, Komenského 2, příspěvková organizace vychází z pravidelného monitoringu školního prostředí, zpětné vazby od pedagogického sboru a výsledků dotazníkových šetření realizovaných ve spolupráci s Centrem prevence Havířov. Tato šetření probíhají každoročně mezi studenty prvních a třetích ročníků čtyřletého gymnázia a odpovídajících ročníků víceletého gymnázia. Výsledky ukazují, že žáci naší školy vykazují v oblasti sociálně patologických jevů lepší výsledky než studenti jiných havířovských středních škol.

V květnu 2025 bylo navíc realizováno cílené dotazníkové šetření mezi studenty čtvrtých ročníků, které se zaměřovalo na výskyt sociálně patologických jevů a potřeby žáků v oblasti prevence. Na základě těchto dat byly identifikovány následující problémové oblasti:

- vrstevnické vztahy,
- náplň volného času,
- šikana a kyberšikana,
- úzkosti a sebepoškozování,
- užívání elektronických cigaret.

Doplňující informace byly získány z jednání pedagogické rady, konzultací s třídními učiteli a analýzy kázeňských opatření. Tyto zdroje poukazují na několik klíčových problémů:

- rozsáhlá absence ve vyučování, zejména u žáků vyšších ročníků,
- narušené vztahy mezi žáky, především v nižších ročnících víceletého gymnázia,
- ojedinělé případy konzumace alkoholu na školních akcích,
- narůstající výskyt úzkostí, sebepoškozování a dalších psychických obtíží u žáků vyššího gymnázia.

Tyto poznatky tvoří základ pro stanovení cílů preventivní strategie a plánování konkrétních aktivit, které budou cíleně reagovat na aktuální potřeby žáků a školního prostředí.

Cíle preventivní strategie školy

Hlavním cílem školní preventivní strategie Gymnázia, Havířov-Město, Komenského 2 je vytvářet takové školní prostředí, které systematicky podporuje zdravý vývoj žáků, předchází výskytu sociálně patologických jevů a umožňuje včasné zachycení a řešení rizikového chování. Strategie se zaměřuje jak na jednotlivce, tak na skupiny, a klade důraz na prevenci, spolupráci a otevřenou komunikaci mezi žáky, pedagogy a rodiči.

Hlavním cílem školní preventivní strategie Gymnázia, Havířov-Město, Komenského 2 je vytvářet takové školní prostředí, které systematicky podporuje zdravý vývoj žáků, předchází výskytu sociálně patologických jevů a umožňuje včasné zachycení a řešení rizikového chování. Strategie se zaměřuje jak na jednotlivce, tak na skupiny, a klade důraz na prevenci, spolupráci a otevřenou komunikaci mezi žáky, pedagogy a rodiči.

Nezastupitelnou roli v naplňování těchto cílů mají pedagogičtí pracovníci, kteří svým přístupem, komunikací a každodenní prací s žáky významně ovlivňují školní klima. Pedagogové by měli být aktivně zapojeni do preventivních aktivit, včas identifikovat rizikové chování, podporovat pozitivní vztahy ve třídách a spolupracovat s poradenským pracovištěm školy. Jejich důsledná a citlivá práce je klíčová pro vytváření bezpečného a respektujícího prostředí.

Dlouhodobé cíle

Dlouhodobé cíle školní preventivní strategie jsou zaměřeny především na formování pozitivního chování žáků a posilování jejich osobnostních a sociálních kompetencí. Konkrétně se jedná o:

- vedení žáků ke zdravému životnímu stylu, osobní a duševní hygieně, zdravé výživě a pravidelným pohybovým aktivitám;
- rozvíjení komunikačních a sociálních dovedností žáků, včetně schopnosti řešit mezilidské vztahy a konflikty;
- posilování schopnosti žáků odolávat negativnímu tlaku vrstevníků, manipulaci a rizikovému chování;
- vytváření přátelských, spolupracujících a bezpečných třídních kolektivů, rozvoj tolerance, sebedůvěry a sebeúcty;
- zajištění informovanosti rodičů v oblasti výchovy a vzdělávání, budování partnerského vztahu mezi školou, rodičem a žákem;
- podporu spolupráce pedagogického sboru při řešení problémů spojených se sociálně patologickými jevy;
- vytváření podmínek pro příznivé pracovní klima žáků i zaměstnanců školy;
- výběr efektivních programů primární prevence s důrazem na aktivní zapojení žáků

Střednědobé cíle

Rodiče a zákonní zástupci:

- Pravidelně informovat o dění ve škole a preventivních aktivitách (např. prostřednictvím webu, třídních schůzek, sociálních sítích).
- Umožnit zapojení rodičů do života školy.
- Nabízet konzultace s pedagogy, školním metodikem prevence a školním psychologem
- Poskytovat informace o výskytu rizikového chování a možnostech jeho řešení.

Pedagogičtí pracovníci:

- Podporovat další vzdělávání v oblasti prevence.
- Rozvíjet schopnost rozpoznat rizikové vztahy v kolektivu.
- Aktivně se zapojovat do preventivních aktivit a spolupracovat s poradenským pracovištěm.

Žáci:

- Podporovat vlastní iniciativy a zapojení do preventivních programů.
- Posilovat zdravé vztahy v třídních kolektivech.
- Budovat důvěru mezi žáky a pedagogy, zejména třídními učiteli.
- Využívat spolupráci s externími odborníky a organizacemi.

Krátkodobé cíle

Jsou řešeny v Minimálním preventivním programu na daný školní rok.

Plán preventivních aktivit

Preventivní aktivity jsou realizovány prostřednictvím různorodých metod, které podporují aktivní zapojení žáků, rozvoj jejich sociálních dovedností a budování pozitivního školního klimatu.

Konkrétní preventivní aktivity, jako jsou intervence, přednášky a třídnické hodiny, včetně jejich časového rozvržení a cílových ročníků, jsou detailně zpracovány v Minimálním preventivním programu školy na daný školní rok.

Způsoby realizace prevence

- Adaptační kurzy pro žáky primy a prvních ročníků zaměřené na seznámení, stmelení kolektivu a rozvoj sociálních dovedností.
- Třídnické hodiny (minimálně 5× ročně, dále dle potřeby), zaměřené na aktuální dění ve třídě, vztahy mezi žáky a podporu spolupráce.
- Preventivní programy – vzdělávací bloky s diskusními, prožitkovými a týmovými aktivitami.
- Tematické besedy a workshopy – realizované ve spolupráci s odborníky na prevenci rizikového chování.
- Jednorázové aktivity primární prevence – dle aktuální situace a nabídky organizací (např. Policie ČR, Městská policie, NNO).
- Volnočasové aktivity – zájmové kroužky, kulturní a sportovní akce, společenské akce s rodiči.

Zapojení školní komunity

- Třídní učitelé – klíčová role v monitorování třídního klimatu, vedení třídnických hodin a individuálních pohovorů.
- Školní parlament – aktivní účast na návrzích a realizaci preventivních akcí.
- Rodiče – zapojení do společenských akcí, informování o preventivních programech.
- Školní poradenské pracoviště (ŠPP) – vedení individuálních pohovorů, intervence, metodická podpora učitelům.

Organizační zajištění prevence

Efektivní prevence vyžaduje jasně definované role, koordinaci mezi pracovníky školy a funkční komunikační kanály.

Role školního metodika prevence

- Koordinuje preventivní aktivity školy.

- Sleduje výskyt rizikového chování a navrhuje opatření.
- Vede dokumentaci preventivních činností.
- Spolupracuje s třídními učiteli, výchovným poradcem, školním psychologem a vedením školy.

Koordinace s ostatními poradenskými pracovníky

- Pravidelné schůzky metodika prevence s výchovným poradcem a školním psychologem.
- Sdílení informací o rizikových případech a návrh společných postupů.
- Spolupráce při řešení konkrétních situací (např. intervence, krizové řízení).

Vnitřní komunikační kanály

- Pedagogická rada – pravidelné informování o preventivních aktivitách, sdílení zkušeností.
- Konzultace – individuální i skupinové konzultace s učiteli, vedením školy a rodiči.
- Interní dokumentace – elektronický systém pro evidenci preventivních opatření a případů.

Evaluace a způsob aktualizace strategie

Pravidelné hodnocení efektivity preventivní strategie je klíčové pro její další rozvoj a přizpůsobení aktuálním potřebám školy. Komplexní vyhodnocení preventivního programu probíhá každoročně v červnu, zatímco průběžné hodnocení se uskutečňuje po každé významnější preventivní akci.

Způsob sledování efektivity

- Dotazníky pro žáky a učitele – zaměřené na školní klima, pocit bezpečí, výskyt šikany.
- Zpětná vazba z preventivních akcí – hodnocení účinnosti a relevance aktivit.
- Monitoring školního klimatu – pozorování vztahů mezi žáky, analýza kázeňských přestupků